beter BOE!

SPECIAL VOOR RUNDVEEHOUDERS

THEMA:

- Alles over het gebruik van teatsealers
- Expert consensus statement

EXTRA AANDACHT:

- BVD-vaccinatie combineren met BVD vrij-routes

Boehringer Ingelheim

Arjon Velthoen
Field Sales Manager
06 15 04 02 98

BVD en IBR, wat was dat ook alweer?

Als houder van Texelaar stamboekschapen zijn wij al zo'n 40 jaar zwoegervrij gecertificeerd. Ik ken zwoegerziekte wel van de verhalen, maar wat het precies is, moest ik laatst toch even opzoeken. Het blijkt een besmettelijke longaandoening bij schapen, veroorzaakt door een lentivirus. De ziekteverschijnselen zijn: sterke vermagering, ademhalingsproblemen, uierontsteking en een verminderde melkgift met uiteindelijk sterfte tot gevolg.

Veel schapenhouders kennen deze ziekte en besluiten dan een zwoegervrije koppel schapen aan te kopen om van de problemen af te komen. Soms heb ik nog wel een schaap met een uierontsteking en is er ook weleens een bij met een luchtwegprobleem. Maar zwoegerziektevrij zijn en ook blijven is een groot voordeel, dat besef ik nu des te meer.

Dit is een mooi bruggetje naar het landelijk bestrijdingsprogramma van BVD en IBR in ons land, op dit moment alleen verplicht voor de melkveebedrijven. Toch is het vrij zijn van BVD en IBR een voordeel voor iedere veehouder. BVD en IBR horen gewoonweg niet in de veehouderij thuis.

Ik kan een reeks problemen opnoemen die rechtstreeks een gevolg zijn van BVD en/of IBR en die schadelijk zijn voor de koe en haar kalf. Denk aan luchtwegproblemen, verminderde vruchtbaarheid, kalversterfte en ook uierontsteking. Met als gevolg minder goede technische resultaten en een hoger antibioticumgebruik dan wenselijk.

Een vleesvee of zoogkoehouder wil zoveel mogelijk gezonde kalveren en een zo goed mogelijke groei bij de dieren die men afmest. In dit plaatje passen BVD en IBR niet. Des te meer reden om morgen te beginnen met de aanpak van BVD en IBR. Laten wij daarom met z'n allen BVD en IBR landelijk aanpakken, zodat de generaties na ons internet nodig hebben om op te zoeken wat dat eigenlijk precies was...

VERDER AANDACHT VOOR:

3 **Een teatsealer helpt**

4 **Thema: alles over** het gebruik van **teatsealers**

7 **BVD-vaccinatie** combineren met **BVD vrij-routes**

Dit is een uitgave van Boehringer Ingelheim Animal Health Netherlands BV **WWW.BOEHRINGER-INGELHEIM-AH.NL**
CONTACT: telefoon 072 - 566 24 11. **E-MAIL:** vetmedica.nl@boehringer-ingelheim.com **REDACTIE:** Pieter Wiedijk, Monique Driesse, Jeroen Jacobi en Marieke Blom
COÖRDINATIE: Mylène Handgraaf. **EINDREDACTIE EN PRODUCTIE:** TextArt, Heerhugowaard. **VORMGEVING:** Studio Martin Rasch, Opmeer.
© Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. Mei 2018

Teatsealer **helpt bij het afdichten van** het tepelkanaal

Het gebruik van teatsealers past bij de jongste inzichten over het droogzetten van koeien. Teatsealers bieden extra bescherming tegen binnendringen van mastitisverwekkers en vergroten de mogelijkheden terughoudend te zijn met het gebruik van droogzetantibiotica.

De droogstand is een risicovolle periode voor wat betreft mastitis. "Met name vroeg en laat in de droogstand kunnen koeien gemakkelijk geïnfecteerd raken met mastitisverwekkers. Als gevolg van deze infecties hebben koeien een grotere kans op klinische mastitis in de lactatie.

50% van de mastitisgevallen, veroorzaakt door omgevingskiemen, tijdens de vroege lactatie zijn terug te voeren op de droogstandperiode", stelt Pieter Wiedijk, productmanager ruminants bij Boehringer Ingelheim Animal Health Netherlands bv. "Dit gaat niet alleen ten koste van het dierenwelzijn, maar leidt ook tot een hogere infectiedruk op het bedrijf en een groter gebruik van antibiotica om mastitis te bestrijden."

Consensus statement

Vorig jaar kwamen wetenschappers en dierenartsen in Duitsland bij elkaar om te spreken over omstandigheden waarbij droogzetten met antibiotica de voorkeur heeft, wanneer juist niet en wanneer de melkveehouder kan volstaan met behandeling met een teatsealer.

Het resultaat van de bijeenkomst is een zogenoemd consensus statement. "Daar zijn we blij mee", zegt Wiedijk. "Het consensus statement draagt bij aan zorgvuldig gebruik van antibiotica, rekening houdend met diergezondheid en dierenwelzijn. Het is een hulpmiddel bij het adviseren van melkveehouders en rundveedierenartsen over het selectief met antibiotica droogzetten, het toepassen van antibiotica droogzettherapie en het gebruik van teatsealers in de praktijk."

Het consensus statement bevat aanbevelingen van Europese experts met betrekking tot droogzetbehandeling. In Nederland is preventief antibioticagebruik verboden en moeten we selectief droogzetten volgens de Nederlandse richtlijn droogzetten. Niet alle landen zijn even ver met verantwoord antibioticagebruik, daarom wordt in de consensus statement onderscheid gemaakt tussen hoog risico en laag risico bedrijven.

Teatsealer

Bij alle droog te zetten koeien, is het gewenst een inwendige teatsealer te gebruiken. Ongeacht het wel of niet toepassen van antibiotica. Met een teatsealer boots je de natuurlijk plug na, waardoor de speen tijdens de droogstand gesloten is. Hierdoor kunnen ziektekiemen niet binnen komen. "Een inwendige teatsealer helpt bij de preventie van nieuwe intramammaire infecties. Een teatsealer vermindert ook de kans op nieuwe infecties en klinische mastitis na afkalven", legt Wiedijk uit. Bij het inbrengen van teatsealers is hygiënisch werken heel belangrijk om te voorkomen dat ongewenste kiemen in de speen terechtkomen.

Recent heeft Boehringer Ingelheim een teatsealer gelanceerd die aansluit op de natuurlijke manier waarmee de koe het tepelkanaal afsluit. Na het droogzetten vormen koeien een zogenoemde keratineplug die het slotgat moet afsluiten. In de week voor afkalven verdwijnt de keratineplug langzaam. Wiedijk: "Met onze teatsealer bereik je snel een goede afdichting van het tepelkanaal tot aan de eerste melkbeurt na afkalven. En de teatsealer zorgt ook voor bescherming van koeien waarbij de natuurlijke vorming van de keratineprop niet goed verlopen is, en waarbij dus niet alle spenen gesloten zijn. In de praktijk is dit bij een op de vier koeien het geval."

EXPERTS ZIJN HET EENS:

iedere koe verdient een teatsealer

Experts uit Europa zijn samengekomen om consensus te bereiken over de droogzetbehandeling. Zij zijn het erover eens: elke koe op elk bedrijf in elke droogstand is gebaat bij een teatsealer. In een consensus statement hebben zij hun visie uitgeschreven. Hieronder volgt een samenvatting van deze consensus statement.

THEMA: TEATSEALERS

- Wij adviseren om bij alle melkkoeien op alle melkveebedrijven bij droogzetten internal teatsealers toe te passen.
- De dieren waarvan verwacht wordt dat ze een infectie hebben, moeten naast toepassing van internal teatsealers ook met antibiotica worden drooggezet.
- Bedrijven moeten op grond van hun uiergezondheidsstatus worden aangemerkt als 'laag risico bedrijf' of 'hoog risico bedrijf'. Deze categorieën moeten verschillend worden benaderd. (Zie figuur 2)
- Uiteindelijk is elk bedrijf geschikt voor selectieve droogzetbehandeling. Hoog risico bedrijven moeten ervoor open staan om hun management en uiergezondheid op bedrijfsniveau te verbeteren. Wij vinden dat dierenartsen moeten proberen om hun cliënten gedurende deze eerste stap te begeleiden. Een voorbeeld van een leidraad voor goede droogzet procedures is weergegeven in figuur 1.
- Dierenartsen moeten ervoor zorgen dat het personeel van melkveebedrijven getraind wordt op het gebied van selectief droogzetten en de correcte en hygiënische toepassing van internal teatsealers.

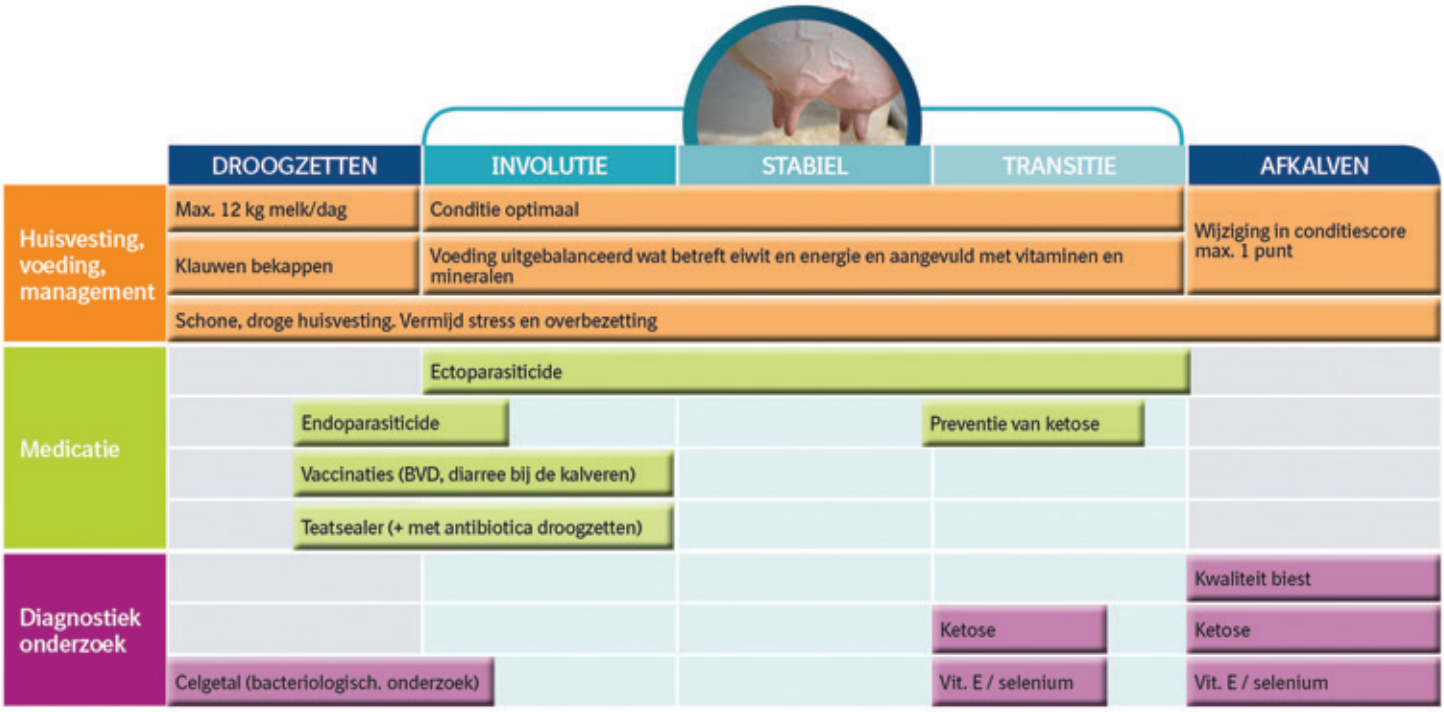

Figuur 1. **Overzicht van de aandachtspunten tijdens droogstand en transitieperiode.**

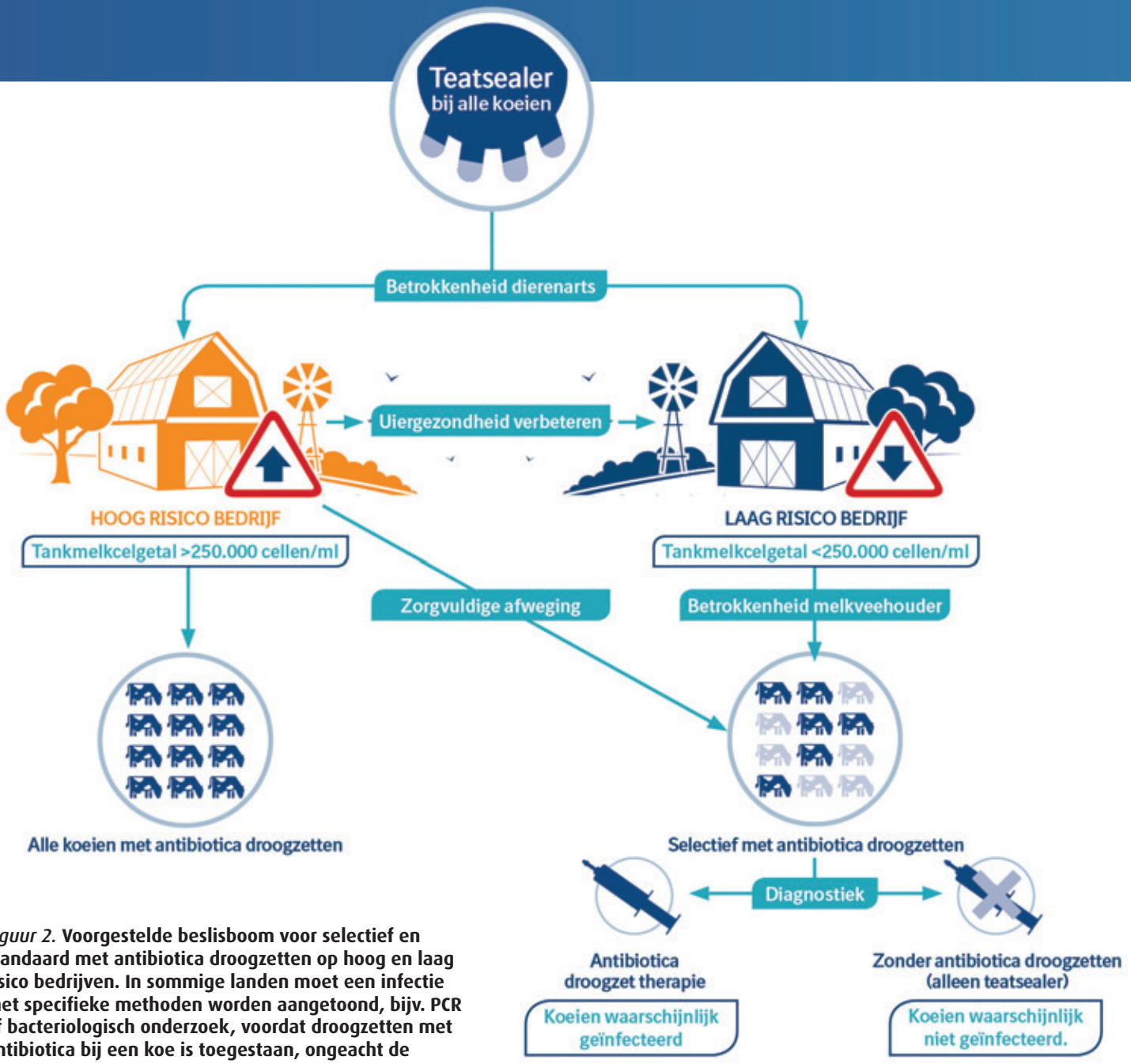

Figuur 2. **Voorgestelde beslisboom voor selectief en standaard met antibiotica droogzetten op hoog en laag risico bedrijven. In sommige landen moet een infectie met specifieke methoden worden aangetoond, bijv. PCR of bacteriologisch onderzoek, voordat droogzetten met antibiotica bij een koe is toegestaan, ongeacht de (risico) status van het bedrijf. Deze statement heeft niet de ambitie noch de intentie om aan lokale wetgeving voorbij te gaan.**

Pieter Wiedijk (Boehringer Ingelheim): "Het consensus statement bevat aanbevelingen van Europese experts met betrekking tot droogzetbehandeling. In Nederland is preventief antibioticagebruik verboden en moeten we selectief droogzetten volgens de Nederlandse richtlijn droogzetten. Niet alle landen zijn even ver met verantwoord antibiotica-gebruik, daarom wordt in de consensus statement onderscheid gemaakt tussen hoog risico en laag risico bedrijven."

LID VAN EEN STUDIEGROEP EN OP ZOEK NAAR INTERESSANTE ONDERWERPEN?

Stuur uw gegevens naar vetmedica.nl@boehringer-ingelheim.com en dan nemen we contact met u op.

Onderwerpen zijn:

- BVD het aanpakken waard
- Pijn en pijnmanagement bij rundvee
- Preventie van subklinische melkziekte
- Gerichte aanpak van mastitis

BVD-vaccinatie combineren met **BVD vrij-routes**

BVD-vaccinatie is prima te combineren met de meeste BVD vrij-routes.
Sinds 1 april van dit jaar moeten melkveehouders hebben aangegeven welke route voor BVD ze willen volgen.
BVD aanpakken loont op elk bedrijf; zowel op bedrijven die al vrij zijn, als op bedrijven die nog BVD-vrij moeten worden.

Sluimerend of acuut met lange nasleep

Een sluimerende BVD-infectie is niet altijd duidelijk zichtbaar. Toch heeft het effect op de vruchtbaarheid; koeien worden slecht drachtig, komen terug of kunnen verwerpen. Ook kunnen er te kleine, afwijkende of dragerkalveren geboren worden. Daarnaast zorgt het virus voor vermindering van de weerstand en dat leidt weer tot andere aandoeningen, zoals luchtwegproblemen en diarree bij kalveren en jongvee en bijvoorbeeld een verhoogd celgetal of meer kans op mastitis bij de melkkoeien. Een acute infectie komt meestal voor als het virus is binnengekomen op een vrij bedrijf, en geeft een veel heftiger beeld; met echt zieke koeien met hoge koorts, diarree, verwerpers en het kan gepaard gaan met veel sterfte. De nasleep kan ook lang zijn. Er kunnen gedurende lange tijd kalveren geboren worden, die het niet goed doen, afwijkend zijn of dragerkalveren blijken. Een periode met weinig gezonde jonge dieren kan vervolgens leiden tot problemen met vervanging.

Kent u de BVD-status van uw buurman?

Kortom, BVD-vrij worden en zorgen dat het virus niet opnieuw binnen komt, loont altijd. BVD buiten de deur houden kan door goede bioveiligheidsmaatregelen, zoals geen aankopen, geen contact met rundvee van andere bedrijven, geen contact met andere herkauwers (schapen of geiten), iedereen altijd bedrijfskleding en laarzen aan (ook de buurman of - vrouw die even komt helpen), geen handelaar tussen de dieren of in de stal, loonwerker met schone slangen zonder mest van anderen, enzovoorts. Het blijkt in de praktijk soms lastig de biosecurity of bioveiligheid helemaal 'waterdicht' te krijgen, waardoor het virus opnieuw binnenkomt.

Antistoffen zijn wenselijk

Ongeveer een kwart van de koeien in Nederland is gevaccineerd tegen BVD. Veehouders kiezen er bewust voor hun dieren te beschermen en te voorkomen dat het virus weer op het bedrijf kan toeslaan. Vaccinatie is prima te combineren met de BVD vrij-routes. Een vaccin zorgt ervoor dat een koe antistoffen opbouwt tegen het virus, dit zorgt mede voor de bescherming. Antistoffen zijn dus wenselijk.

Vaccinatie gaat prima samen met BVD vrij-routes

Voor de BVD vrij-routes waar op antistoffen in bloed wordt getest, moeten nog niet gevaccineerde dieren onderzocht worden. Dat lukt prima; als je bijvoorbeeld 1x per jaar de koppel vanaf 6 maanden leeftijd met een levend vaccin vaccineert, dan zijn er na een ½ jaar weer dieren tussen de 6 en 12 maanden oud die nog niet gevaccineerd zijn en dus nog geen antistoffen hebben. Van deze groep kun je dan de dieren tussen 8 en 12 maanden leeftijd laten onderzoeken. Daarna kan je dit jongvee ook enten, zodat ze op tijd voor de eerste dracht beschermd zijn.
De route tankmelk, waarbij ook op antistoffen getest wordt, lukt niet met een levend vaccin, omdat dit vaccin zoveel antistoffen (en dus bescherming) geeft en er dus ook in de tankmelk antistoffen worden aangetoond. De route met oorbiopten bij pasgeboren kalveren past prima in combinatie met vaccinatie.

BVD-vrij zijn en het opsporen van dragerdieren is belangrijk, maar biedt geen bescherming tegen BVD. De enige manieren om tegen BVD te beschermen zijn goede biosecurity maatregelen en vaccinatie.